

offentligt forbrug og til alt for store offentlige investeringer. Det ansvar må færingerne tage på sig, og det tror jeg også de selv er klar over.

Den Danske Bank har også et ansvar. Den ejede Færøbanken, men den ville ud af sit engagement, og det kom den på en måde, som ifølge undersøgelseskommissionen ikke var helt fin i kanten, så færingerne kan godt have grund til at føle sig snydt. Men vi skal hele tiden huske på, at når Den Danske Bank kunne komme ud af sit engagement på den måde, det skete på, var det i høj grad, fordi den danske regering medvirkede – både ved det, ministrene aktivt gjorde, og det, de forsøgte at gøre. Der er andre end ministrene, som har et ansvar i denne sag; men det ændrer ikke ved, at i den sidste ende hviler det politiske ansvar for håndteringen af denne bankskandale på regeringen, og beretningen fra undersøgelseskommissionen dokumenterer klart, at især statsministeren og finansministeren har et tungt ansvar.

Med beretningen i hånden kan vi i hvert fald slå to ting fast: for det første har statsministeren forsømt sin pligt til at holde det færøske landsstyre orienteret om banksagen. Trods embedsmændenes henstilling om at gøre det undlod statsministeren at orientere den færøske lagmand om udviklingen i banksagen – ja, end ikke på et direkte møde med daværende lagmand Marita Petersen fandt statsministeren anledning til at orientere landsstyret. Det er stærkt kritisabelt, det er helt uantageligt.

For det andet har statsministeren – ja, undskyld, men hvad hjertet er fuldt af, løber munden nemt over med, jeg mener finansministeren – forsøgt at vride armen om på Finanstilsynet for at få det til at udskyde et kasseeftersyn på Færøerne, fordi det var politisk ubekvem for regeringen med et sådant eftersyn i maj 1993. Nu var fortalelsen måske ikke helt så slem endda, for finansministeren har jo redegjort for, at han gjorde det på opfordring fra bl.a. statsministeren. Men finansministeren ringede altså selv til Finanstilsynets direktør, selv om Finanstilsynet sorterede under industriministeren, og på en eller anden måde fortæller hændelsen meget om finansministerens syn på begrebet magt.

Undersøgelseskommissionen finder det godt gjort – det står der – at der blev indgået en aftale mellem Finansministeriet og Finanstilsynet om at udskyde kasseeftersynet i de færøske banker. Efter vores opfattelse er det en ulovlig aftale, efter vores opfattelse har finansministe-

ren et meget direkte ansvar for denne ulovlige aftale, og efter vores opfattelse er der tale om magtmisbrug, når en minister griber ind i eller forsøger at gribe ind i Finanstilsynets pligtmæssige forvaltningsopgaver.

Desværre har undersøgelseskommissionen været afskåret fra at undersøge regeringens orientering af Folketinget, så den opgave må Folketinget nu selv gå i gang med. Men når vi lægger beretningen fra undersøgelseskommissionen ved siden af de svar, regeringen i de sidste 5 år har givet til Folketinget, er det klart for os, at statsministeren og finansministeren har fortiet oplysninger, der er af væsentlig betydning for Folketingets bedømmelse af sagen. Statsministeren har flere gange hævdet, at alle sten er blevet vendt i denne sag. Det kan vi tvivle på, men vi kan i hvert fald fastslå, at mange af stenene er skubbet ind under gulvtæppet.

Hvis statsministeren og finansministeren i denne sag blev bedømt efter samme målestok, som i sin tid blev anvendt i tamilsagen, var de allerede gået af som ministre. Der er kun én eneste grund til, at regeringen tilsyneladende redder skindet, og den grund er, at et flertal holder hånden over regeringen og ikke tør udtale den kritik af regeringen, som er nødvendig og berettiget, hvis Folketinget skal tage sin rolle alvorligt. Et flertal kan naturligvis vedtage, at sort ikke er sort, men derimod mørkegråt eller lysegråt eller kridhvidt; det skal der bare 90 mandater til, og det er så det. Problemet for regeringen og dens støtter er bare, at farven forbliver den samme, at farven er sort, og at enhver kan se det. Færingerne soldede, men det er ikke nogen undskyldning for, at finansministeren satte dem en pistol for panden, og at de blev snydt.

Den Danske Bank har ret i, at det i længden kunne være konkurrenceforvridende at tilføre offentlige midler til konkurrenten Sjóvinnubankin og ikke til Føroya Banki; men det berettiger ikke Den Danske Bank til med regeringens medvirken at fikle med kortene og overlade sorteper til Færøerne. Danske embedsmænd kunne muligvis have kommunikeret bedre og handlet klogere, men det berettiger ikke regeringen til – som den har for vane – at vaske sine hænder, frasige sig ansvaret og skyde skylden over på alle andre end sig selv.

Vi nærmer os afslutningen af det årti, som statsministeren ved sin tiltræden med himmelvendte øjne proklamerede som moralens og anstændighedens årti. Her står vi så den 27.